

Ministryně Němcová: Důchody nesmějí příliš zatížit příští generace

Vláda Andreje Babiše slibuje zvýšení důchodů od ledna 2019 v průměru o víc než 900 korun.

Ministryně práce a sociálních věcí Jaroslava Němcová (ANO) v rozhovoru pro Právo řekla, že neméně důležitá je i reforma celého důchodového systému, aby krátkodobý zájem nepřevážil, a tím nepoškodil budoucí generace.

Na co se tedy mohou penzisté těšit?

Kromě standardní pravidelné valorizace se v současnosti připravuje zvýšení základní výměry důchodu všech důchodců z devíti na 10 procent průměrné mzdy a zároveň zvýšení starobních důchodů u osob ve věku 85 a více let o tisíc korun měsíčně, který posílí významně příjmy přibližně 200 tisíc nejstarších seniorů.

Odkdy by zvýšení základní výměry důchodu bylo?

V současné době probíhají intenzivní práce na přípravě realizace tohoto závazku z Programového prohlášení vlády s tím, že materiál prošel meziresortním připomínkovým řízením a bude projednán vládou během března. V případě, že legislativní proces proběhne podle očekávání, bude zvýšení základní výměry realizováno od ledna 2019.

Je nutné myslet nejen na současné, ale i budoucí důchodce

To jsou jen dílčí změny důchodů. Ty prováděly i předchozí vlády. Vaše vláda ale hovoří i o zásadní reformě penzí. Co všechno chce změnit?

V prvé řadě by mělo dojít k širšímu konsenzu nad důchodovou reformou. Je nutné se ale vyvarovat zdoluhavých a neplodných diskusí a přijít v rozumném časovém horizontu s návrhy, aby byl čas na hledání shody na politické úrovni. Dochází proto postupně k ustavení pracovního týmu pro reformu, kde by se měla vést debata o dalším směřování důchodového systému. Je nutné myslet nejen na současné, ale i budoucí důchodce tak, aby krátkodobý zájem nepřevážil, a tím nepoškodil budoucí generace.

O reformu penzí se snažily téměř všechny vlády, ale bez výsledku.

I programové prohlášení vlády počítá s tím, že reforma důchodového systému musí získat širokou politickou podporu.

Hlavním problémem, proč se předchozí snahy o reformy penzí nepovedly, byly peníze. Kde je vezmete?

Je otázkou, zda hlavní překážkou reformy důchodového systému byly či jsou finance. Samozřejmě že případné finanční dopady spojené s důchodovou reformou jsou důležitým a nepřehlédnutelným

faktorem v debatě o změnách a vždy musejí být velmi pečlivě zmapovány. Nicméně nejpodstatnější je, aby reformní návrhy byly vyvážené z pohledu jak mezigenerační spravedlnosti – aby poskytly přiměřené příjmy seniorům a současně nezatížily neúměrně pracující generace –, tak i z pohledu vyvážených principů solidarity a zásluhovosti. Navržené změny také musí mít dlouhodobý charakter a musí směřovat ke stabilnímu, finančně udržitelnému a předvídatelnému důchodovému systému, který bude zároveň dobře plnit svou sociální funkci.

Jaké výsledky očekáváte od navrhovaného oddělení důchodového účtu od rozpočtu?

Cílem je stanovení jasných finančních vztahů mezi tímto tzv. účtem a státním rozpočtem, případně definování dalších zdrojů příjmů pro tento účet, bude-li to nutné.

Bude ministerstvo řešit i zvýšení odvodů pro OSVČ, jejichž současné odvody nestačí na slušné penze?

Vyměřovacím základem OSVČ pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti je 50 procent daňového základu, samozřejmě se stanoveným minimem. Dlouhodobá platba na úrovni minima se projevuje negativně na získaných nárocích. Nicméně nízká úroveň minimálního pojistného nemusí automaticky znamenat velmi nízký důchod. OSVČ mohou dobrovolně platby pojistného navýšit. O této možnosti ministerstvo informovalo asi 600 tisíc OSVČ dopisem v únoru 2016.

Průběžné sledování důchodových nároků je pak možné prostřednictvím České správy sociálního zabezpečení zažádáním o zaslání informativního osobního listu důchodového pojištění. Na webových stránkách ministerstva je také k využití důchodová kalkulačka.